

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички пенсионноосигурителни дружества, които са лицензирани по реда на действащото законодателство, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Справка за местните единици за 2015 година	
3.	Справка за група предприятия през 2015 година	
4.	Баланс към 31.12.2015 година	
5.	Отчет за доходите за 2015 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2015 година	
7.	Отчет за паричните потоци за 2015 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2015 година	
9.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2015 година	
10.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	
11.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година	
12.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12.2015 година	
13.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година	
14.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2015 година	

III. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Държава			
Код на държавата (ISO) **			

Попълва се държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при свързани предприятия това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собственост на друго чуждестранно предприятие).

IV. Място на извършване на дейността

На колко места (адрес, населено място) Вашето предприятие извършва дейността си?		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици“.				
Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.				
Област	<input type="text"/>			
Община	<input type="text"/>			
Град/село	<input type="text"/>	Район*	<input type="text"/>	
		Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>	

V. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

ДА

НЕ

При пенсионно осигурителните дружества дейността на предприятието, независимо от големината му, е фамилен бизнес, когато е изпълнено условието:

Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес:

МЪЖ

ЖЕНА

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

ДАНИИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

--	--	--	--

Наименование на местната единица:

--

Място на извършване на дейността:

Област

Община Район *

Град/село Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код Код на поречие**

Улица Номер

Булевард Блок

Ж. к. Вход

Квартал Етаж

Площад Апартамент

Друго Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон Факс ***

Телефони ***

Вид дейност-описание Код (КИД 2008) **

--	--	--	--

Код (НКИД 2003) **

--	--	--	--

Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение

--	--	--	--

Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол

--	--	--	--

Среден брой през годината на работещите собственици

--	--	--	--

Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател

--	--	--	--

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ“ е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълнен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

“Наименование на МЕ”: Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС“.

“Място на извършване на дейността” е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

“Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение” за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол” за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на работещите собственици” за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател” за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

**СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1.	<p>Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ДА, Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) 1 • ДА, Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) 2 • ДА, Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) 3 • ДА, Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) 4 • ДА, Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) 5 • НЕ (въпросникът приключва тук) 0
2.	<p>Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)</i></p> <p>2.1.1. Наименование на ГП (кирилица) <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>2.1.2. Наименование на ГП (латиница) <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>2.2. Държава на регистрация на ГП <i>(предприятие - майка)</i> <input style="width: 60%;" type="text"/> Име на държавата <input style="width: 20%;" type="text"/> Код ISO* <input style="width: 20%;" type="text"/></p>
3.	<p>Характеристики на ГП:</p> <p>3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД2008 – виж Приложение 2)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.3. Брой на предприятията в ГП <i>(без „Главата“ на ГП)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.4. Брой на заетите лица в ГП <i>(общо за групата за 2015 г.)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. <i>(консолидиран за 2015 г.)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p>
4.	<p>Идентификация на прекия собственик: <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i></p> <p>4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>4.2. Държава на собственика: <input style="width: 60%;" type="text"/> Име на държавата <input style="width: 20%;" type="text"/> Код ISO* <input style="width: 20%;" type="text"/></p> <p>4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>4.4. Процент на собствеността: <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> , <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p>
5.	<p>Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо / физическо лице)</i></p> <p>5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>Данни за контакт</p> <p>5.4. Телефон** <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>5.5. Електронна поща <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>5.6. Интернет страница <input style="width: 90%;" type="text"/></p>
6.	<p>Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е чуждо юридическо/физическо лице)</i></p> <p>6.1. Наименование на ултимативния собственик <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.2. Наименование на ултимативния собственик <i>(латиница)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП <input style="width: 60%;" type="text"/> Име на държавата <input style="width: 20%;" type="text"/> Код ISO* <input style="width: 20%;" type="text"/></p> <p>Данни за контакт</p> <p>6.3. Телефон** <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>6.4. Електронна поща <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.5. Интернет страница <input style="width: 90%;" type="text"/></p>

* Попълва се в ТСБ.

** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия“ по смисъла на:

- 1) Регламент на Съвета (ЕЕС) № 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;
- 2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;
- 3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);
- 4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;
- 5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;
- 6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия“ се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка“. Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол“. Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собствено/ствено на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собствено/ствено на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собствено/ствено на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 Основна дейност (до втори знак по КИД 2008)

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 Допълнителна дейност (до втори знак по КИД 2008)

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици („Главата“ на ГП не се включва).

3.4 Брой на заетите лица в ГП

Тук се посочва сумата (за всички предприятия в ГП) от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** (код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** (код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** (код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на работещите собственици** (код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собствено/ствено на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1“ или „2“ на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справката за ГП. Понятието „контрол“ отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка“ и „Правната единица – член от групата“. Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол“. Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

- 1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);
- 2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);
- 3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);
- 4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);
- 5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични закони, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

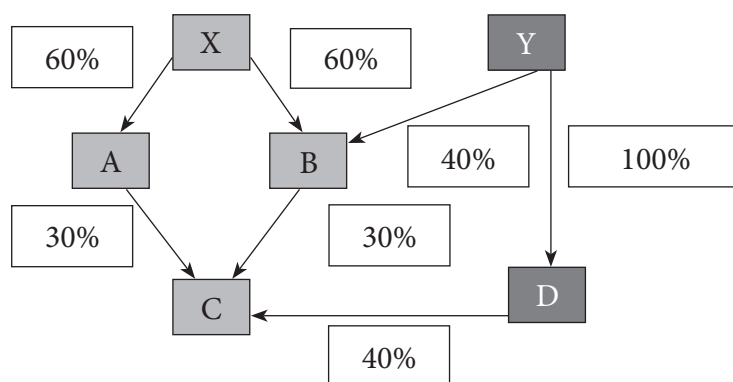
Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собствено/ствено и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствено/ствено.

Пример за определяне на „Контрол“ между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствено/ствено на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко $(60\% * 30\%) + (60\% * 30\%) = 36\%$ от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е $(30\% + 30\%) = 60\%$. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава $(40\% * 30\%) + (100\% * 40\%) = 52\%$ от собствено/ствено на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича „кумулятивен контрол,“) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол“ се отбелязва с X съответния вид - пряк(директен) в колона 6, непряк(индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собствено/ствено/контрол

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина. (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За **брой заети лица** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третират като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборътът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.

Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.

Връзка с отчетите на предприятието:

Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

- Лихви за получаване и подобен приход
- дължими лихви и подобни такси,
- + комисионни за получаване,
- + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
- + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
- + други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.

Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, неклассифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдых
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

БАЛАНС КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
a	б	1	2
А. Нетекущи активи			
I. Нетекущи материални активи			
Земи (терени)	32110		
Сгради	32120		
Машини и оборудване	32130		
Транспортни средства	32140		
Други нетекущи материални активи	32150		
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	32160		
Общо за група I	32100		
II. Нетекущи нематериални активи			
Права върху собственост	32210		
в т.ч. лицензии	32211		
Програмни продукти	32220		
Други нетекущи нематериални активи	32230		
Общо за група II	32200		
III. Нетекущи финансови активи			
Финансови активи на собствени средства	32310		
Дялово участие	32311		
Ценни книжа	32312		
Други нетекущи финансови активи	32313		
Финансови активи на специализирани резерви	32320		
Общо за група III	32300		
IV. Инвестиционни имоти	32400		
V. Други нетекущи активи			
в това число:			
Отсрочени данъчни активи	32510		
Разходи за бъдещи периоди	32520		
Общо за група V	32500		
Общо за раздел А	32000		
Б. Текущи активи			
I. Материални запаси	33100		
II. Текущи вземания			
Вземания от свързани предприятия	33210		
Вземания от клиенти и доставчици	33220		
Съдебни и присъдени вземания	33230		
Данъци за възстановяване	33240		
Авансово платен данък	33250		
Други текущи вземания	33260		
Общо за група II	33200		

АКТИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	6	1	2
III. Текущи финансови активи			
Финансови активи на собствени средства	33310		
Финансови активи в свързани предприятия	33311		
Ценни книжа	33312		
Други текущи финансови активи	33313		
Финансови активи на специализирани резерви	33320		
Общо за група III	33300		
IV. Парични средства			
Парични средства в брой	33410		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33411		
Парични средства по разплащателни сметки	33420		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33421		
Парични средства по банкови депозити	33430		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33431		
Парични средства по банкови депозити със срок на падежа до 1 година	33435		
Блокирани парични средства	33440		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33441		
Парични еквиваленти	33450		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33451		
Общо за група IV	33400		
V. Разходи за бъдещи периоди	33500		
Общо за раздел Б	33000		
СУМА НА АКТИВА (А+Б)	34000		
В. Условни активи	34100		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	6	1	2
А. Собствен капитал			
I. Основен капитал			
Регистриран капитал	35110		
Невнесен капитал	35120		
Изкупени собствени акции	35130		
Общо за група I	35100		
II. Резерви			
Премии от емисия	35210		
Резерв от последващи оценки на активи и пасиви	35220		
Целеви резерви	35230		
Общи резерви	35231		
Други резерви	35232		
Общо за група II	35200		
III. Финансов резултат			
Натрупана печалба (загуба)	35310		
Неразпределена печалба	35311		
Непокрита загуба	35312		
Еднократен ефект от промяна в счетоводната политика	35313		
Текуща печалба (загуба)	35320		
Общо за група III	35300		
Общо за раздел А	35000		
Б. Специализирани резерви			
Пенсионен резерв	36100		
УПФ	36110		
ДПФ	36120		
Резерв за гарантиране на минимална доходност	36200		
УПФ	36210		
ППФ	36220		
Общо за раздел Б	36000		
В. Нетекущи пасиви			
I. Нетекущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	37110		
Други нетекущи задължения	37120		
Общо за група I	37100		
II. Други нетекущи пасиви			
в това число:			
Отсрочени данъчни пасиви	37210		
Приходи за бъдещи периоди	37220		
Общо за група II	37200		
Общо за раздел В	37000		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Г. Текущи пасиви			
I. Текущи задължения			
Задължения към управляваните ПФ	38110		
Пенсионен резерв към УПФ	38111		
Пенсионен резерв към ДПФ	38112		
Други	38113		
Задължения към свързани предприятия	38120		
Задължения към финансови предприятия	38130		
в т.ч. към банки	38131		
Задължения към доставчици и клиенти	38140		
Задължения по търговски заеми	38150		
Задължения към персонала	38160		
Задължения към осигурителни предприятия	38170		
Данъчни задължения	38180		
Провизии	38190		
Други текущи задължения	38195		
Общо за група I	38100		
II. Приходи за бъдещи периоди	38200		
Общо за раздел Г	38000		
СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В+Г)	39000		
Д. Условни пасиви	39100		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите а	Код на реда б	Сума - хил. лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Разходи за дейността			
I. Разходи по икономически елементи			
Разходи за материали	42110		
Разходи за външни услуги	42120		
в това число:			
За реклама	42121		
За банка попечител	42122		
За инвестиционни посредници	42123		
За осигурителни посредници	42124		
Разходи за амортизации	42130		
Разходи за възнаграждения	42140		
Разходи за осигуровки	42150		
Разходи за командировки	42160		
Други разходи	42170		
в това число:			
Обезценка на активи	42171		
Провизии	42172		
Общо за група I	42100		
II. Суми с корективен характер			
Балансова стойност на продадени активи	42210		
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин	42220		
Други суми с корективен характер	42230		
Общо за група II	42200		
III. Разходи за управление на собствени средства			
Разходи за лихви	42310		
в т.ч. за лихви към резидентни търговски банки	42311		
Разходи по операции с ценни книжа	42320		
в това число:			
От преоценка	42321		
Комисионни на инвестиционни посредници	42322		
Разходи по операции с чуждестранна валута	42330		
Други разходи	42340		
в т.ч. за инвестиционни имоти	42341		
Общо за група III	42300		
IV. Разходи за инвестиране на специализираните резерви			
Разходи за лихви	42410		
в т.ч. за лихви към резидентни търговски банки	42411		
Разходи по операции с ценни книжа	42420		
в това число:			
От преоценка	42421		
Комисионни на инвестиционни посредници	42422		
Разходи по операции с чуждестранна валута	42430		
Други разходи	42440		
в т.ч. за инвестиционни имоти	42441		
Общо за група IV	42400		

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
V. Заделени специализирани резерви			
Пенсионен резерв за УПФ	42510		
Пенсионен резерв за ДПФ	42520		
Резерв за гарантиране на минималната доходност за УПФ	42530		
Резерв за гарантиране на минималната доходност за ППФ	42540		
Общо за група V	42500		
Общо разходи за дейността A (I+II+III+IV+V)	42000		
Б. Печалба преди облагане с данъци	43100		
VI. Данъчен разход/приход	44500		
В. Нетна печалба (Б - VI)	44200		
Всичко (Общо разходи за дейността + VI + В)	44000		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
A. Приходи от дейността			
I. Приходи от такси и удръжки			
От УПФ	45110		
От ППФ	45120		
От ДПФ	45130		
От ДПФПС	45140		
Общо за група I	45100		
II. Приходи от управление на собствени средства			
Приходи от лихви	45210		
в т.ч. лихви от резидентни търговски банки	45211		
Приходи от дялово участие	45220		
в т.ч. дивиденди	45221		
Приходи от операции с ценни книжа	45230		
в т.ч. от преоценка	45231		
Приходи от операции с чуждестранна валута	45240		
Други приходи	45250		
в т.ч. от инвестиционни имоти	45251		
Общо за група II	45200		
III. Приходи от инвестиране на специализирани резерви			
Приходи от лихви	45310		
в т.ч. за лихви от резидентни търговски банки	45311		
Приходи от дялово участие	45320		
в т.ч. дивиденди	45321		
Приходи от операции с ценни книжа	45330		
в т.ч. от преоценка	45331		
Приходи от операции с чуждестранна валута	45340		
Други приходи от финансови операции	45350		
в т.ч. от инвестиционни имоти	45351		
Общо за група III	45300		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
IV. Освободени резерви за гарантиране на минималната доходност			
На УПФ	45410		
На ППФ	45420		
Общо за група IV	45400		
Общо приходи от дейността А (I+II+III+IV)	45000		
Б. Загуба от дейността	46100		
В. Нетна загуба (Б+VI)	47200		
Всичко (Общо приходи от дейността + В)	47000		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

БИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Основен капитал	Резерви		Целеви резерви		Нагрупана печалба/загуба		Общо собствен капитал
			Премии от емисии (премиен резерв)	Резерв от последващи оценки	Резерв от последващи оценки	Целеви резерви	Печалба	Загуба	
а	6	1	2	3	4	5	6	7	
Салдо в началото на отчетния период	34110								
Промени в счетоводната политика	34120								
Грешки	34130								
Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	34140								
Изменение за сметка на собствениците	34150								
Увеличение	34151								
Намаление	34152								
Финансов резултат за текущия период (печалба/загуба)	34160								
Разпределение на печалбата	34170								
Дивиденди	34171								
Други	34172								
Покриване на загуба	34180								
Последващи оценки на активи и пасиви	34190								
Увеличение	34191								
Намаление	34192								
Последващи оценки на финансови активи и инструменти	34210								
Увеличение	34211								
Намаление	34212								
Други изменения в собствения капитал	34220								
Салдо към края на отчетния период	34230								
Промени от преводи на годишни финансови отчети на предприятия в чужбина	34240								
Промени от преизчисляване на финансови отчети при свръхинфлация	34250								
Собствен капитал към края на отчетния период	34260								

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил., левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от оперативна дейност							
Парични потоци от/към ПФ	3130						
Такси	3131						
Пенсионен резерв за УПФ	3132						
Пенсионен резерв за ДПФ	3133						
Резерв за гарантиране на минималната доходност за УПФ	3134						
Резерв за гарантиране на минималната доходност за ППФ	3135						
Други	3136						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	31320						
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	31330						
Парични потоци, свързани с комисионни на осигурителни посредници	31340						
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други	31350						
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31360						
Платени и възстановени данъци върху печалбата	31370						
Плащания при разпределения на печалби	31380						
Други парични потоци от основна дейност	31390						
Всичко парични потоци от оперативна дейност (А)	31300						
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с нетекущи материални и нематериални активи	31410						
Парични потоци, свързани с нетекущи (дългосрочни) финансови активи	31420						
Парични потоци, свързани с текущи финансови активи	31430						
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други	31440						
в т.ч. дивиденди	31441						
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31450						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	31460						
в т.ч. от инвестиционни имоти	31461						
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	31400						

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Преходен период						
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток				
								1	2	3	4
а	6										
В. Парични потоци от финансова дейност											
Парични потоци от емитиране и обратно изкупуване на ценни книжа	31510										
Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците	31520										
Парични потоци, свързани с получени заеми	31530										
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други	31540										
Плащания на задължения по лизингови договори	31550										
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31560										
Други парични потоци от финансова дейност	31570										
Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	31500										
Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	31600										
Д. Парични средства в началото на периода	31700	x	x		x	x		x	x		
Е. Парични средства в края на периода	31800	x	x		x	x		x	x		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Раздел II. Дълготрайни материални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						в края на периода (1+2-3)	Последваща оценка	
		на постъпилите през периода		на излезлите през периода		увеличение	намаление			
		Общо	в това число: придобити по стопански начин	Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски					
а	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6	
Земни и сгради (код 6210)	6									
Земни (код 6211)	0300									
Земни под сгради и постройки	0310									
Обработваеми земи	0311									
Терени за отдих и развлечения и свързаните с тях повърхностни води	0312									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Подобрения върху земите	0314									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0315									
Други	0316									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0317									
Сгради (код 6212)	0305									
Сгради нежилни	0320									
Сгради жилищни	0321									
Други сгради	0322									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0323									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	0325									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0350									
Съоръжения и други (код 6230)	0355									
Транспортни средства (код 6231)	0400									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0410									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0420									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Антикварни и други произведения на изкуството	0440									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0450									
Други ценности	0460									
Други	0470									
в т.ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0480									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0481									
	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2015 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
	6	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	4500							
Земя	4510	x	x		x			x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта			
			а	б	1
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	4610				
Производствени сгради	4611				
Търговски сгради	4612				
Други видове нежилищни сгради	4613				
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	4620				
Транспортна инфраструктура	4621				
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622				
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623				

(Хил. левове)

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставлящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.

Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.

По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015г." се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.

На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.

На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.

На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с култово и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, неклассифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.

На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).

На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).

На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, неклассифицирани другаде).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водоземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяр.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водоземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутният добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивечата.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА**

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	2500	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	2600	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	2700	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.

Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:

- конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
- определен процент от цената за единица;
- разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.

Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.

Примерите за други субсидии върху производство включват:

- субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
- субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
- субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталобразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
- компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор „Държавно управление“ или сектор „Останал свят“ към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.

Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ
ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	2300			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	2340			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	2350			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	2380	x		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	x		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	x		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	x		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	x		
Застрахователи	2385	x		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	x		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	x		
Общо (I + II + III + IV)	2400			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2015 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			x
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а		б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)	3100	
	в т.ч.		
	Основна заплата за действително отработено време	3120	
	Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
	в т.ч.		
	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
	Възнаграждение за платен отпуск	3140	
	Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО	3160	
	в т.ч.		
	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
	по чл. 222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал. 3 от ЗДС	3163		
Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")	3170		
Други социални разходи и надбавки	3180		
Данък върху социалните разходи	3190		

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА
ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На код **1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код **1000** се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код **1000** кол. 3 (респ. на код **3100**), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код **1400** кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой“ (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала“, утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На код **1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код **1001**, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На код **1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На код **1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код **1200**, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

$$\text{КЕПЗ} = \text{ПНРВ} / \text{ППРВ}$$

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. В **раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;

- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;

- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

							(Хил. левове)
Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскостопански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки
а	1	2	3	4	5	6	7
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	100						
Текущи разходи за НИРД (130+140+150) в т.ч. за персонал, зает с НИРД	110						
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД в т.ч. за машини и оборудване	120						
121							
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)							
Разходи за фундаментални изследвания	130						
Разходи за приложни изследвания	140						
Разходи за експериментални разработки	150						

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

			(Хил. левове)
Код на реда	Отчет		
а	б	1	
Разходи за НИРД - общо (210+220)	200		
Национални източници - общо (211+214)	210		
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211		
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212		
Висши училища	213		
Нетърговски организации	214		
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220		
Чуждестранни предприятия (228+229)	221		
- предприятия от Вашата група предприятия	228		
- Други чуждестранни предприятия	229		
Европейска комисия	222		
Международни организации	223		
Други чуждестранни източници	224		

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

				(Хил. левове)
Код на реда	Отчет			
а	б	1		
Разходи за НИРД - общо (701+714)	700			
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701			
Опазване на околната среда	702			
Граждански космически изследвания	703			
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704			
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705			
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706			
Развитие на здравеопазването	707			
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708			
Развитие на образованието	709			
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710			
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713			
Отбрана	714			

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскостопански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо (310+320)	300													
Изследователи	310													
Друг персонал, зает с НИРД	320													
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:														
Персонал - общо (311+321)	301													
Изследователи	311													
Друг персонал, зает с НИРД	321													

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Висше образование				По образователна степен:						Друго образование	
	общо	в т.ч. жени	Общо образование		Доктори на науките	Бакалаври и магистри		Професионални бакалаври		в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
			общо	в т.ч. жени		в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	в т.ч. жени					
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо (410+420)	400													
Изследователи	410													
Друг персонал, зает с НИРД	420													
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:														
Персонал - общо (411+421)	401													
Изследователи	411													
Друг персонал, зает с НИРД	421													

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:

- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;

- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;

- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година, то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи - общо (511 ÷ 516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи – общо (611 ÷ 618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

Дата:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2015 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се отграничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третираат като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване

на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2015 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.